

ΑΞΟΝΑΣ 4 - "ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER"
Υπομέτρο L313 Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

Φορείς Διαχείρισης οι κατά τύπους Ομάδες Τοπικής Δράσης (Αναπτυξιακές Εταιρείες)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Στόχοι του μέτρου είναι, η **βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος**, η ενίσχυση της απασχόλησης, η αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης, η συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και η **προβολή-προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών**. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην προώθηση ίσων ευκαιριών σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.

ΛΗΞΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ:

Οι αιτήσεις ενίσχυσης - φάκελοι υποψηφιότητας των ενδιαφερομένων θα υποβάλλονται στις αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης ανάλογα με την προθεσμία υποβολής που θα ανακοινώνουν στην επίσημη ιστοσελίδα τους.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

Για τις παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας που υλοποιούνται στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα 4 από **πολύ μικρές επιχειρήσεις**, ισχύουν τα ακόλουθα ποσοστά ενίσχυσης ανά γεωγραφική ενότητα σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα 2007-2013 για την Ελλάδα (ΕΕ ΕΚ 2006/С 286/04 Ανακοίνωση N408/2006 της 31.08.2006) όπως ισχύει:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS II ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ NUTS III	Ανώτατο όριο περιφερειακών ενισχύσεων (Για επενδυτικά σχέδια πολύ μικρών επιχειρήσεων)	
	1.1.2007-31.12.2010	1.1.2011-31.12.2013
1) Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2013		
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ	60%	60%
ΗΠΕΙΡΟΣ	60%	60%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	60%	60%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	50%	50%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	50%	50%
ΚΡΗΤΗ	50%	50%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	60%	50%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	60%	50%
2. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ΕΚ, έως τις 31.12.2010 (Περιφέρειες στατιστικού αντίκτυπου)		
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	50%	40%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	50%	40%
ΑΤΤΙΚΗ	50%	40%
3. Περιφέρειες επιλέξιμες προς ενίσχυση ως περιφέρειες οικονομικής ανάπτυξης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ΕΚ		
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	50%	35%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ		
ΒΟΙΩΤΙΑ	50%	35%
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	50%	35%
ΕΥΒΟΙΑ	50%	35%
ΦΩΚΙΔΑ	50%	40%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	50%	40%

A) Το συνολικό κόστος για τις υποδομές διανυκτέρευσης (**ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί**), θα ανέρχεται:

➤ έως **600.000 €**.

➤ Για τις περιπτώσεις **εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης**, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητας τους μέχρι το όριο που ορίζει ο οδηγός.

B) Το συνολικό κόστος για τις υπόλοιπες δράσεις του μέτρου (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων) θα ανέρχεται μέχρι **300.000 €**.

Γ) Σε περίπτωση **συνδυασμού δράσεων** το συνολικό κόστος της επενδυτικής πρότασης δύναται να ανέλθει στο μεγαλύτερο όριο του επιλέξιμου κόστους (δηλ. τα **600.000 €** αν αφορά και σε υποδομές διανυκτέρευσης), με την προϋπόθεση ότι το κόστος κάθε επιμέρους παρέμβασης **δεν θα υπερβαίνει το όριο του επιλέξιμου κόστους κάθε δράσης ξεχωριστά** (πχ τα 300.000 € για τη δράση των λοιπών επιχειρήσεων).

Δ) Για τη δράση «**ενίσχυση της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών**» το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε **70%** του συνολικού κόστους, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα **100.000€**.

ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ:

A. Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

- Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών

B. Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, μικρής δυναμικότητας **υποδομών διανυκτέρευσης**.
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, **χώρων εστίασης και αναψυχής**.
- Ίδρυση και εκσυγχρονισμός γραφείων οργάνωσης, πληροφόρησης και προώθησης αγροτικού τουρισμού.
- Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, **επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών** για την εξυπηρέτηση του τουρισμού, (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης).
- Βελτίωση της υποδομής επιχειρήσεων με τη χρήση **ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, για παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού (όπως κεντρικά ηλιακά συστήματα, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, φωτοβολταϊκά, κ.λ.π) με σκοπό την κάλυψη ιδίων αναγκών καθώς και επεμβάσεις **εξοικονόμησης ενέργειας** (στο κτιριακό κέλυφος /και στον Η/Μ εξοπλισμό) σε υφιστάμενες επιχειρήσεις.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:

■ Για παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:

Φορείς υλοποίησης δύναται να είναι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, των οποίων στον καταστατικό τους σκοπό προβλέπεται η υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

■ Για παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, **εκτός αυτών που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση**, κάτοικοι ή μη των περιοχών παρέμβασης του Άξονα 4, που δύνανται να ασκήσουν επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι δικαιούχοι των παρεμβάσεων επιλέγονται σε συνέχεια πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος από την αντίστοιχη Ομάδα Τοπικής Δράσης.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ:

- Η προτεινόμενη επένδυση να πραγματοποιείται εντός **περιοχής παρέμβασης του Άξονα 4**.
- Να τεκμηριώνεται **η σκοπιμότητα της επένδυσης σε σχέση με τους στόχους του Μέτρου**.
- Η επενδυτική πρόταση και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτής να αφορούν ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.
- Να τεκμηριώνεται **η οικονομική βιωσιμότητα και η παροχή επαρκών εγγυήσεων ως προς την αποδοτικότητα των επενδύσεων** που θα υλοποιηθούν.
- Να τεκμηριώνεται η συμβολή της επένδυσης στη **δημιουργία ή τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης** στην

περιοχή.

- Η επιχείρηση να εντάσσεται στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων και να αφορά τουριστικές δραστηριότητες (**κωδ. κλάδων ΚΑΔ2008: 55, 56, 79.1,77.21.10 και 93.11**)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ
Εργαζόμενοι (ΕΜΕ)	<10 και
Κύκλος Εργασιών	< 2 εκατ €
	ή
Σύνολο Ενεργητικού	< 2 εκατ €

- Η επενδυτική πρόταση να περιορίζεται στις κατηγορίες παρεμβάσεων του παρόντος μέτρου και στο συνολικό επιλέξιμο κόστος που ενισχύεται.
- Επίσης για τις υποδομές διανυκτέρευσης, η επενδυτική πρόταση να περιορίζεται στο όριο δυναμικότητας που ορίζει ο οδηγός.

Σημ: Παρεμβάσεις με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς αυτούς, δεν εντάσσονται σε άλλο χρηματοδοτικό μέσο της Ε.Ε.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ:

Οι δαπάνες οι οποίες θεωρούνται επιλέξιμες για την χρηματοδότησή τους στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του μέτρου είναι:

A. Για την ενίσχυση της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών, με στόχο αφενός μεν την ενημέρωση και προσέλκυση επενδυτών σε αυτές, αφετέρου δε την προβολή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων τους στο ευρύτερο κοινό, επιλέξιμες θεωρούνται οι δαπάνες:

- Σχεδιασμού και εκτύπωσης πληροφοριακών και διαφημιστικών εντύπων (π.χ. αμοιβές εξειδικευμένων γραφείων για την παραγωγή των εντύπων), καθώς και σχετικού ηλεκτρονικού υλικού (CDs κλπ.).
- Διαφημιστικών καταχωρήσεων σε έντυπα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Σχεδιασμού και εκτύπωσης επενδυτικών οδηγών.
- Σχεδιασμού και κατασκευής διαφημιστικών αφισών, προθηκών και ηλεκτρονικής διαφήμισης, με εξαίρεση τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα.
- Σχεδιασμού ιστοσελίδας και δικτυακού τόπου (website) και προώθησή του σε ελληνικές και ξένες μηχανές αναζήτησης.
- Συμμετοχής σε αναγνωρισμένες θεματικές τουριστικές εκθέσεις στην Ελλάδα ή σε κράτη μέλη της Ε.Ε όπως επίσης και σε ημερίδες-εκδηλώσεις, κλπ στην Ελλάδα και με ποσοστό μέχρι **20%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της πρότασης.

Σημ: Η συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων είναι επιλέξιμη μόνο για τη συνολική προώθηση της εικόνας των περιοχών παρέμβασης και μόνο από Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού και εταιρίες τους. Κατ'εξαίρεση για την ανωτέρω κατηγορία δράσεων το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται σε **70% του συνολικού κόστους το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 100.000€.**

B. Για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας:

- Δαπάνες για τη **δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων**, για ιδρύσεις υποδομών διανυκτέρευσης, με τον απαραίτητο ηλεκτρομηχανολογικό, ξενοδοχειακό και λοιπό εξοπλισμό, καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου αυτών.
- Δαπάνες για την **επέκταση και βελτίωση κτιριακών υποδομών**, του περιβάλλοντος χώρου, των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και του ξενοδοχειακού και λοιπού εξοπλισμού, για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων υποδομών διανυκτέρευσης, με την προϋπόθεση ότι η σχετική παρέμβαση θα πρέπει να συνοδεύεται υποχρεωτικά με αύξηση της δυναμικότητάς τους, μέχρι του ορίου που ορίζει ο οδηγός.
- Δαπάνες για τη δημιουργία **νέων χώρων εστίασης και αναψυχής** με την αντίστοιχη αγορά εξοπλισμού, καθώς και δαπάνες για την αναβάθμιση, επέκταση υφιστάμενων.

- Δαπάνες για την **ίδρυση, επέκταση και αναβάθμιση λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων** και αγορά του σχετικού εξοπλισμού αυτών.
- Δαπάνες για **μελέτες – υπηρεσίες υποστήριξης**, όπως η σύνταξη σχετικής **οικονομοτεχνικής μελέτης**, η μελέτη έκδοσης οικοδομικής άδειας, δαπάνες επιβλέψεων, επιμετρήσεων, μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κλπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το **12%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού για την **αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** με σκοπό την παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή/και ηλεκτρισμού, για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται τεχνολογίες Α.Π.Ε. όπως κεντρικά ενεργητικά ηλιακά συστήματα, φωτοβολταϊκά συστήματα, συστήματα αξιοποίησης βιομάζας, γεωθερμικές εφαρμογές, ενεργειακά συστήματα θέρμανσης/ψύξης χώρων με εκμετάλλευση της θερμότητας γεωλογικών σχηματισμών και νερών. Επίσης, δαπάνες κατασκευών, προμήθειας και εγκατάστασης του αναγκαίου εξοπλισμού ή υλικών για την εξοικονόμηση ενέργειας σε υφιστάμενες επιχειρήσεις.
- Δαπάνες **προβολής και προώθησης**, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι **5%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους (**και πάντως όχι μεγαλύτερες των 10.000€**).
- Αποκλειστικά και μόνο για τα κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως **παραδοσιακά και διατηρητέα** με σχετική Υπουργική απόφαση είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού και μέχρι ποσοστού **5%** του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- Δαπάνες για την αγορά ίππων για **δραστηριότητες περιήγησης**.

Σημ: Ειδικότερα όσον αφορά στις δαπάνες για την εκπόνηση μελετών όλων των παραπάνω κατηγοριών, αυτές είναι επιλέξιμες και χρηματοδοτούνται μόνο όταν υλοποιείται η κατασκευή των αντίστοιχων έργων. Μελέτες οι οποίες δεν εφαρμόζονται, ανεξαρτήτως αιτίας, δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου.

- Δαπάνες αγοράς ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιλαμβανομένου και του λογισμικού αυτών.
- Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης **συστημάτων διασφάλισης ποιότητας** και ποιοτικών σημάτων. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το **3%** του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.

Περιορισμοί:

- **Δεν θεωρείται επιλέξιμη, καμία άλλη δαπάνη πέραν των ανωτέρω, για τις κατηγορίες παρεμβάσεων Α) και Β) του μέτρου.**
- Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης - φακέλου υποψηφιότητας στις αρμόδιες Ομάδες Τοπικής Δράσης **δεν θεωρούνται επιλέξιμες** και δεν υπολογίζονται για ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση οι δαπάνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για ενίσχυση και μέχρι την έγκριση του υποψηφίου στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται με ευθύνη του υποψηφίου και διέπονται από τους όρους και προϋποθέσεις.
- **Ο Φ.Π.Α.** δεν περιλαμβάνεται σε καμία κατηγορία δαπανών, καθώς **δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ:

Τα εγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να υλοποιηθούν εντός **24 μηνών** από την ημερομηνία υπογραφής της Υπουργικής Απόφασης για την έγκριση της υπαγωγής τους στο Μέτρο L313.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

Ο Συνολικός Προϋπολογισμός του Μέτρου (Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Δαπάνη) διαφοροποιείται ανάλογα με την Ομάδα Τοπικής Δράσης και αναφέρεται στην αντίστοιχη Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

Για τις Ομάδες Τοπικής Δράσης πατήστε [εδώ](#).